

BELARUS PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1.	DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	2
2.	PAZARIN ÖZELLİKLERİ	5
3.	ÖNEMLİ SEKTÖRLER	6
4.	PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	8
5.	ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	11

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

A) Genel Bilgiler

Belarus 1991'de bağımsızlığını ilan etmiş genç bir ülkedir. Belarus, ekonomide kamu ağırlığının %50'den fazla olduğu, ithal ikamesine dayalı üretimin temel strateji olarak benimsendiği, özelleştirme faaliyetlerinin çok cüzi miktarda gerçekleştirildiği, sosyal devlet anlayışının hâkim olduğu bir yapıya sahiptir. Ancak son yıllarda ihracata dayalı bir gelişme modeline geçilmek istenmekte ve bu doğrultuda ihrac pazarlarının çeşitlendirilmesi için önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Belarus Azerbaycan, Ermenistan, Kırgızistan, Tacikistan, Kazakistan, Moldova, Rusya, Özbekistan, Türkmenistan, Ukrayna ve Sırbistan ile ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamıştır. Ayrıca Belarus, Ermenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Moldova, Rusya, Tacikistan ve Ukrayna 18 Ekim 2011 tarihinde BDT Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşmasını imzalamıştır. Bu anlaşma uyarınca Belarus Gürcistan'a serbest ticaret rejimi uygulamaya başlamıştır.

Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) ile Vietnam 29 Mayıs 2015 tarihinde Serbest Ticaret Anlaşması imzalamışlardır. AEB ile Singapur, İsrail, Mısır ve İran arasında serbest ticaret anlaşması müzakereleri devam etmektedir. EFTA ve Yeni Zelanda ile de danışma mahiyetinde görüşmeler devam etmektedir.

AEB üyeliği çerçevesinde, Rusya Federasyonu, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan ve Ermenistan ortak gümrük tarifesi uygulamaktadır. Üye ülkeler arasında mallar serbest dolaşımında olup, gümrük kontrolleri yapılmamaktadır. Gümrük Birliği ülkeleri arasında Ocak 2012 itibariyle de Ortak Ekonomik Alan oluşturulmuştur. Ortak Ekonomik Alan çerçevesinde, gümrük birliğine ek olarak, hizmetler, işgücü ve sermayenin serbest dolaşımı ve ekonomi politikalarının uyumlaştırılmasına yönelik anlaşmalar imzalanmıştır. Belarus'un ihracatının çoğu başta Rusya Federasyonu olmak üzere BDT ülkelerine yapılmaktadır. Devletçi yapıya sahip ülke ekonomisinin üretimde modernizasyonu henüz gerçekleştirilememiş olması, rekabetçi pazarlara ihracat olanaklarını daraltmaktadır.

Belarus, Rusya, Kazakistan, Ermenistan ve Kırgızistan Gümrük Birliği Ortak Gümrük Tarifesi oranlarına <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/catr/ett/Pages/default.aspx> bağlantısı üzerinden ulaşılabilmektedir.

Belge Rusça olmakla birlikte, armonize sistem gümrük tarife numaraları ilk 8 hane için standarttır. 3 üncü sütun miktar (örneğin, ШТ: adet), 4'üncü sütun vergi oranı veya miktarını (% vergi oranı veya m², cm³, kg vb. başına alınacak avro ya da dolar cinsinden vergiyi, (hem yüzde hem de miktar belirtilmişse, genellikle asgari vergi tutarını miktar ölçüsü belirlemektedir) ifade etmektedir.

Türkiye, AEB Gümrük Birliği'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi uyguladığı ülkeler arasındadır. Bu nedenle aşağıdaki sayfada yer alan ürünlerde ortak gümrük tarifesinin %75'i ödenmektedir.

(<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/dotp/commonSytem/Documents/Перечень%20преференциальных%20товаров.pdf>)

(<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/dotp/commonSytem/Pages/normatBaza.aspx>)

B) Standartlar, Belgeler, Ürün Güvenliği

Belarus'a ithalatta ve ülkede üretim faaliyetlerinde Devlet Gümrük Komitesi (www.customs.gov.by/en/) ve Devlet Standardizasyon Komitesi (Gosstandart'a bağlı olarak ülkenin çeşitli bölgelerinde birimler mevcuttur.) (www.gosstandart.gov.by/en-US) standartlar, teknik düzenlemeler, akreditasyon, ürün güvenliği, ithalat denetimi ve piyasa gözetimi konularında yetkili kurumlardır.

Belarus henüz DTÖ üyesi olmamakla birlikte, yukarıda kayıtlı mevzuatı büyük ölçüde uluslararası normlara uyumludur. Mevzuata, Devlet Standardizasyon ve Gümrük Komitelerinin yukarıda yer alan web adreslerinden ulaşılması mümkündür.

TSE ile Belarus Devlet Standardizasyon Komitesi arasında 04.12.2009 tarihli Mutabakat Zaptı mevcuttur.

Ülkeye İthalatta Aranılan Zorunlu Belgeler:

- Alım Kontratı (İthalatçı tarafından ibraz edilir) - Fatura ve Yük Listesi - Taşıma Belgeleri - İthalat Lisansı (gerekmesi halinde) - Uygunluk Sertifikası (GOST B) - Menşe Belgesi (gerekmesi halinde) - Sağlık Sertifikasıdır (gerekmesi halinde)

- Uygunluk Sertifikası; Gosstandart tarafından akredite edilen birimler tarafından verilmektedir.
www.bsca.by/en/accredited-cabs

Belarus'a ithalatta ürünün niteliğine göre aşağıda kayıtlı belgelerin de talep edilmesi mümkün bulunmaktadır;

- Gospromnadzor Permit: sınıai güvenlik normlarına uygunluk belgesi.

- Metrology Certificate: Metroloji normlarına uygunluk belgesi.

- Technical Passport: Teknik özellikleri, kullanım-bakım bilgilerini gösteren belge.

Belarus'a ithalatta sertifikasyon işlemleri ithalat aşamasında yapılmakta olup, sertifika süreci sonuçlanmamış ürünlerin satışı yasaktır.

Belarus, Avrasya Ekonomik Birliği ve bu birlik bünyesinde teşkil edilen Gümrük Birliği'ne üyedir. Teknik düzenlemeler AEB regülasyonlarına göre yapılmaktadır. AEB'nin konuya ilişkin mevzuatına <https://docs.eaunion.org/en-us> adresinden ulaşılması mümkündür.

Ürün güvenliği denetimleri ithalat aşamasında ve piyasa denetimi yoluyla yapılmaktadır.

İthal edilen ürünlerde ürün güvenliği ve denetimi Belarus Devlet Standardizasyon Komitesi tarafından yapılmaktadır. Belgelendirme parti bazında, yıllık ya da 5 yıllık olarak düzenlenebilmektedir.

Uygunluk Sertifikası'na tabi ürünler, gıdadan tekstile, inşaat malzemelerinden oyuncaklara kadar çok geniş bir yelpazede belirlenmiş ve güncellemeye açık bir yapıda tesis edilmiştir.

Mevcut uygulamalar teknik engel teşkil etmemekle birlikte sertifikasyon süreci uzun sürebilmektedir.

Belarus'ta helal sertifikası alınması zorunlu değildir. Ancak önemli bir tarım ve gıda ürünleri ihracatçısı olan ülkede firmalar Müslümanların olduğu pazarlara da ihracat yaptıkları için bu sertifikaları genellikle almaktadır. Belaruslu firmalar helal sertifikasını çoğunlukla Rusya'daki Müftüler Konseyi'nden veya Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki RACS kurumundan almaktadır.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Belarus Cumhuriyeti, rekabetçi endüstriyel ve tarımsal ürünler üretmeyi, yolcu ve malları taşımayı, müteahhitlik hizmetlerini ve kişilere ve işletmelere çeşitli hizmetler sunmayı mümkün kılan önemli bir üretim ve ekonomik potansiyele sahiptir. Dünyadaki damperli ağır yük kamyonlarının %30'u, biçerdöverlerin %17'si, traktörlerin %6'sı, keten lifinin %6,4'ü, tereyağın %4,6'sı, süt ürünlerinin %2,4'ü, patatesin %1,6'sı, sütün %1,4'ü Belarus'ta üretilmektedir.

Sanayi sektörünün yapısı ve üretim kapasitesi itibariyle önemli oranda dış pazarlara odaklanmıştır. Ülkede üretilen malların yüzde 50'den fazlası ihraç edilmektedir. Belarus'un başlıca ihraç ürünleri arasında petrol ürünleri ve yağlar, potasyum ve azotlu gübreler, metal ürünleri, kamyonlar, traktörler, kimyasal elyaflar ve iplikler, lastikler, süt ürünleri ve et ürünleri, şeker bulunmaktadır. Belarus ağırlıklı olarak ham petrol ve doğal gaz, hammadde ve bileşenler, metaller ve metal ürünleri, kimya endüstrisi için hammaddeler, makine parçaları ithal etmektedir. Belarus, dünya çapında 180'den fazla ülke ile ticari ilişkilere sahiptir. Rusya Federasyonu, Belarus Cumhuriyeti'nin en büyük ticaret ortağıdır ve ihracatın yüzde 40'ından fazlasını ve ithalatının yarısından fazlasını sağlamaktadır. Avrupa Birliği, Belarus Cumhuriyeti'nin ikinci en büyük ticaret ortağıdır ve ihracatın yüzde 30'undan fazlasını ve ithalatın beşte birini oluşturmaktadır. AB'deki ana ortakları, Büyük Britanya, Hollanda, Almanya, Litvanya, İtalya, Polonya, Letonya, Belçika, Çek Cumhuriyeti'dir. Belarus'un BDT ülkeleri ile olan dış ticaretinde Rusya'dan sonra Ukrayna ikinci, Kazakistan üçüncü sıradadır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

A) Ağaç İşleme

Ağaç işleme, Belarus ekonomisindeki en uygun başlangıç pozisyonlarından birine sahiptir. Ormancılık, sektöre gerekli hammaddeyi tam anlamıyla sağlamaktadır ve ağaç işleri yapısal değişiklikler ve getirilen teknolojik yenilikler açısından lider konumdadır. Ağaç işleme endüstrisi, Belarus ekonomisinin en önemli sektörlerinden biridir. Ancak potansiyeli tam olarak kullanılmamaktadır. Ham maddelere erişim, önemli bir rekabet avantajı olarak tanımlanabilir (Belarus topraklarının çoğu ormanlarla kaplıdır). Orman, Belarus'un birkaç eşsiz kaynağından biridir ve işlenmesi, verimli özel yabancı şirketlerin yatırımları için caziptir.

B) Tarım ve Gıda Üretimi

Belarus'ta tarım, dinamik olarak gelişen bir endüstridir. Belarus Cumhuriyeti, hem yerli hem de yabancı yatırımcıların katılımıyla tarımı başarılı bir şekilde geliştirmektedir. Devlet, tarımda çalışan şirketleri aktif olarak desteklenmektedir. Yatırımcılar, sektöre sağlanan çok çeşitli desteklerden faydalanabilmektedir. Belarus tarım ürünleri yurt dışında yaygın olarak bilinmektedir. Son yıllarda Belarus, önde gelen gıda ihracatçılarından biri statüsünü almıştır. Belarus, süt ürünlerinde dış ticarete tanınmış bir liderdir. Gıda endüstrisi, gıda endüstrisinin karlılığını artırmaya izin veren tarımsal hammaddelere yönelik güçlü fiyat düzenlemesiyle desteklenmektedir.

C) Nakliye ve lojistik

Belarus Cumhuriyeti'nin coğrafi konumu, lojistik ve taşımacılık-transit potansiyeline sahip bir ülke olmasını sağlamaktadır. Belarus, Batı Avrupa devletlerini Doğu ile Karadeniz kıyı bölgelerini Baltık Denizi ülkeleri ile birbirine bağlayan ana ulaşım yollarının kavşak noktasındadır. Belarus topraklarından, II numara (Batı-Doğu) ve IX (Kuzey-Güney) numarası altında IX B şubesi ile uluslararası sınıflandırma ile tanımlanan 2 trans-Avrupa ulaşım koridoru geçmektedir.

D) Sanayi üretimi

Belarus üretim sektörü, ekonominin yabancı yatırımlar için öncelikli sektörleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Ülke şirketleri, ihracat pozisyonlarını korumak, yeni deneyimler kazanmak, yenilikler sunmak ve ürün yelpazesini genişletmek için yeni ortak projelerle ilgilenmektedir. Yabancı yatırımcıları otomotiv endüstrisine çekmenin ana biçimi, çokuluslu şirketlerle ortak girişimlerin oluşturulması, belirli devlet kuruluşlarının özelleştirilmesi veya otomobil parçaları

üretiminde, tarım makinelerinde, kamyonların montajında uluslararası birlikteliklerin oluşturulmasıdır.

Belarus'taki üretim sektörü, başta BDT olmak üzere dış pazarlarda güçlü ihracat pozisyonlarına sahiptir. Belarus, stratejik ve finansal yatırımcıların ilgisini çekebilecek oldukça rekabetçi endüstriyel kümelenmelere sahiptir. Belarus'un makine yapım kompleksinde, ürünleri dünya sahnesinde bilinen bir marka haline gelen üç yüzden fazla işletme mevcuttur. Belarus kamyon, otobüs ve özel makine üretiminde uzmanlaşmıştır ve tarım makinelerinin önemli bir üreticisidir. Belarus, dünya ağır taş ocağı damperli kamyon üretiminin %30'unu ve biçerdöverlerin %17'sini gerçekleştirmektedir. Yüksek eğitim standartları, mühendislik endüstrisi için rekabetçi ve yüksek vasıflı bir işgücü sağlamaktadır.

E) Turizm

Turizm, dünya çapında en hızlı büyüyen sektörlerinden biridir. Belarus Cumhuriyeti'nde son yıllarda turizm sektöründe büyüme yönünde bir eğilim vardır. Dünya Seyahat ve Turist Konseyi (WTTC) tahminine göre, 2018 yılında turizm sektörünün GSYİH'ye katkısı 3,70 milyar dolardır. 2018 yılında turizm sektörünün ülke GSYİH içindeki payı %6,4 olmuştur. 2028 yılına kadar uzun vadeli tahminlerine göre, Belarus Cumhuriyeti'nde turizm sektörünün yıllık büyümesi 2028 yılına kadar %2,1'e ve 1,4 milyar dolara ulaşacak ve ülkenin GSYİH'sindeki turizmin payı yaklaşık %2 olacaktır.

F) Tekstil ve Hazır Giyim

Segment, her tür kumaş, triko, keçe ve diğer ürünlerin üretimini kapsamaktadır. Örme endüstrisi triko, stockinet, çorap ve diğer ürünlerin üretimine odaklanmıştır. "Polesye", "Alesya", "8 Marta", "Svitanak" gibi Belarus markalarının trikoları yaygın olarak bilinmektedir. Hazır giyim sanayi yaklaşık 170 imalatçı içermektedir. Bu işletmelerin ana faaliyet konusu takım elbise ve dış giyim, çocuk giyim, iç giyim, şapka ve kürk ürünlerinin dikimidir. Belarus'taki en büyük hazır giyim fabrikaları, BDT'nin yanı sıra İngiltere, Danimarka, Polonya, ABD, Hollanda ve Çek Cumhuriyeti'ne ihraç edilen ihracat markalarından oluşan bir portföye sahiptir.

G) Organik Gübre

Dünyadaki en acil sorunlardan biri gıda güvenliğidir. Tarımsal verimlilikte sürekli bir artış, bu sorunu çözmede kilit faktör olmaya devam etmektedir. Belarus, organik gübre, besleyici topraklar, toprak iyileştirme takviyesi ve yem üretimi yapmak için ideal koşullara sahiptir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

A) Vize Politikası

Belarus Cumhuriyeti her yıl artan popülariteye sahip ve zengin tarihi, inanılmaz güzel doğası ve hızlı gelişen işletmeleri olan bir ülke olarak yabancıların ilgisini çekmektedir. Bununla bağlantılı olarak, önemli sayıda yabancı, geleneklerini, kültürünü daha yakından tanımak için Belarus'u ziyaret etmektedir.

Belarus'u ziyaret edecek Türk vatandaşlarından 30 güne kadarki ziyaretleri için vize şartı aranmamaktadır. Bir yıl içerisinde Belarus'ta vizesiz kalınabilecek süre 90 günü geçemez.

B) Belarus'ta İşyeri Bulmak

a. Belarus'ta bir ofis kiralanması,

Belarus'taki çoğu yabancı ve uluslararası şirketler ofis alanı kiralamaktadır. Minsk, geniş bir ticari gayrimenkul yelpazesinin mevcut olduğu ülkenin ticaret merkezidir, Bölgede oldukça uygun gayrimenkul kiralama seçenekleri de bulunabilir. Son on yılda Minsk'te çeşitli sınıflardan onlarca modern iş merkezi inşa edilmiştir.

b. Belarus'ta gayrimenkul satın alınması,

Belarus'taki emlak piyasası yükselişte olmasına ve fiyatlar oldukça ılımlı olmasına rağmen, yabancı vatandaşların akılda tutması gereken bazı özellikler vardır.

Arsa satılık değil, sadece binalar satılıktır,

Gayrimenkul alımlarına uzun vadeli bir arsa kira sözleşmesi (en fazla 99 yıl) eşlik etmektedir.

Araziler, Belarus Cumhuriyeti vatandaşları, Belarus Cumhuriyeti devlet dışı tüzel kişileri, yabancı milletler ve uluslararası kuruluşlara ait olabilir. Mevzuatta aksi belirtilmedikçe araziler yabancı vatandaşlar ve vatansız kişiler mülkiyetine akrabalarından miras yoluyla geçebilir.

C) Devlet Kuruluşlarıyla Görüşmeler

Belarus hükümeti, devlet kuruluşlarını yabancı ortaklar ve yatırımcılar için daha erişilebilir hale getirmek için çalışmaktadır.

Bir Belarus devlet görevlisiyle yapılacak görüşme, işadamlarıyla yapılan görüşmelerden daha resmi olacaktır.

Karşılaştığınız yöneticinin seviyesi, kendi organizasyonunuzun durumuna bağlı olacaktır. Toplantı iyi gidiyorsa, daha üst düzey yöneticilerin getirilmesi yaygındır.

Belarus'ta kamunun ekonomi içerisindeki ağırlığı fazladır. Birçok ekonomik faaliyet kamuya ait kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Büyük tarım ve sanayi işletmelerinin çoğunluğu kamuya aittir. Bu nedenle Belarus'la iş yapacak işadamları devlet görevlileriyle çalışmak zorunda kalmaktadır. Devlet görevlilerinin kaygıları özel sektör çalışanlarına göre farklılık göstermektedir. Her şeyden önce mevzuata uygun olması için azami önem vermektedirler. Ayrıca bazen yavaş oldukları yönünde eleştiriler olsa da bunun nedeni devlet memurunun hata yapmaktan çekinmesidir.

Devlet görevlisi olmakla birlikte, genellikle muhataplarınız konularına hâkim bilgili ve eğitilmiş insanlardır. Bu nedenle çok aceleci davranmaktan kaçınılmalı ve uzun süren incelemelere hazırlıklı olmak gerekmektedir. İşin önceden iyi planlanarak izinlerin alınması, projelerin onaylanması, maliyetin doğru hesaplanması büyük önem arz etmektedir. Devlet kurumlarıyla yapılan işler için genellikle bakandan bazen de başbakan hatta devlet başkanından son onay alındığı dikkate alınarak işin yapılması sırasında ortaya çıkabilecek değişiklikler için onay alınmasının çok güç bazı durumlarda imkansız olduğu hesaba katılmalı ve bu yüzden işe başlamadan önce tüm ihtimaller iyice gözden geçirilerek sözleşme imzalamalıdır.

D) İş ve Görgü Kuralları

İş toplantıları düşük seviyede de olsa resmi olma eğilimindedir. Bu nedenle akıllıca giyinin.

Kişisel ilişkiler çok önemlidir - güvene dayalı bir ortaklık kurmak, başarılı bir şekilde iş yapmak için çok önemlidir.

Sabırlı olun. İyi bir ürününüz ve uygun bir fiyatınız varsa, başarılı olmanız muhtemeldir. Ancak bu süreç diğer ülkelerden daha uzun sürebilir.

Belarus'taki yaşlılar kendilerini adlarını ve soyadlarını (babalarının adı) kullanarak tanıtacaklar ve onlara hitap ederken bunu kullanmalısınız.

Belarus'a gitmeden önce bir yüzünde İngilizce, diğer yüzünde Rusça yazılı kartvizitler alın. Bunları toplantının başında odadaki herkese vermeniz isminizin ve şirketinizin isminin söylenmesinde Belaruslulara yardımcı olacaktır.

İyi bir yerel tercüman bulmak görüşmelerde size büyük kolaylık sağlayacaktır.

Ev sahibi ülkeyi eleştirmek hoş karşılanmaz.

Size sunulan herhangi bir yiyecek veya içeceği denemek için açık fikirli olun. İnancınızdan dolayı et ürünlerini yemeyebilir, alkol almayabilirsiniz. Buna saygı gösterilir. Ancak alkolsüz içeceklerle

şerefe seremonisine eşlik ederseniz siz de içenlere saygınızı göstermiş olursunuz. Eğer alkol alıyorsanız yemek boyunca bardağınızın ev sahipleri tarafından sürekli doldurulacağını bilmenizde fayda vardır.

Fiyatlara ve anlaşmalara aşırı katı bir yaklaşım benimsemeyin: müzakere etmeye ve taviz vermeye hazır olun. Ancak bunu yaparken çok saldırgan ve inatçı görünmemeye de çalışın. Kibarlığınızı her zaman koruyun.

Çalışma Hayatında Belarus Kadınları;

Belarus'ta yüksek oranda kariyer sahibi kadın vardır. Kadınlar, profesyonel işgücünün %67'sini oluşturmakta ve eğitim ve tıp sektörlerinde daha baskınlardır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

A) İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Dünya Bankası “Doing Business” 2020 değerlendirmesine göre Belarus iş yapma kolaylığı sıralamasında 49. Sırada yer almıştır.

Rapora göre; Belarus alt başlıklar itibariyle iş kurma başlığında 30., elektrik tedarikinde 20., gayrimenkul kayıt işlemlerinde 14., sözleşmelerin uygulanması başlığında 40. sırada, buna karşılık, kredi temininde 104. ve vergi ödeme başlığında 99. sırada yer almıştır.

Belarus’a komşu ülkelerin “Doing Business” değerlendirmesindeki sıraları ise Letonya 19., Litvanya 11., Kazakistan 25., Rusya 28. ve Ukrayna 64. şeklindedir.

Belarus’ta %100 yabancı sermaye ile şirket kurulabilmekte, kuruluş işlemleri 1-2 hafta içinde sonuçlandırılmaktadır. Yabancılar üç tip şirket kurabilmektedir:

Birincisi, “yasal varlık” (legal entity) adı verilen yerel şirketlerle aynı mevzuata ve haklara sahip bütün ticari ve ekonomik faaliyetleri yapabilecek sınırsız süreyle kurulmuş şirket tipidir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta yabancı şirketlerin Belarus’ta şube açma izinlerinin olmadığıdır. Bu nedenle yabancı yatırımcılar tarafından en çok tercih edilen şirket tipi budur. Bu şirketlerin çeşitleri ve kuruluşları hakkında ayrıntılı bilgi aşağıda verilmektedir.

İkincisi, “Kalıcı Kuruluş” (Permanent Establishment) adı verilen anacak adındaki kelimesine rağmen belirli bir proje için kurulmuş süreli bir şirket tipidir. Özellikle bir projenin yapılması, kurulması gibi hem işleri hem de hizmetleri içeren projeler için kurulabilmektedir. Şirketin Belarus’ta elde edilen karları Belarus’ta vergilendirilmektedir.

Üçüncüsü, “Temsilcilik Ofisi”dir (Representative Office). Bu tip şirketlerin ticari faaliyet yapmalarına, fatura kesmelerine izin verilmemektedir. Genellikle Pazarı araştırmak, müşterilerle yakın ilişkiler kurmak için açılmaktadır.

B) Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat

Belarus’ta şirket tipleri ve kurulum prosedürleri aşağıda yer almaktadır.

a. Şahıs Şirketi (ЧУП)

Tek ortaklı olan, payları ve mevduatları bölünemeyen ticari işletme ЧУП herhangi bir ülke vatandaşı gerçek kişi tarafından kurulabilmektedir. Şirketin kayıtlı olduğu veya olacağı hukuki adresi diğer şirket tiplerinden farklı olarak ofis adresinin yanı sıra ikamet edilen adres ya da özel mülk adresi olarak da gösterilebilir. Bu şirket tipini diğerlerinden ayıran bir başka farklılıkta,

şirketin kuruluş aşamasında, faaliyet alanının ticaret, üretim ve hizmet sektörü gibi faaliyet alanına göre özel olarak belirlenmesidir.

Şirket belirlenmiş olan faaliyet alanı dışında da işlev gösterebilir.

Şirketin Resmi Tescilinden Önce Hazırlanması Gereken Evrak ve Açıklamaları:

1. Şirket unvanı onay belgesi
2. Hukuki adres taahhütnamesi
3. Kurucu tarafından Belarus Cumhuriyeti topraklarında şirket kurmaya karar verildiğine dair karar yazısı
4. Şirket ana sözleşmesi (2 nüsha)
5. Şirket ana sözleşmesinin elektronik kopyası (.doc veya .rtf formatında)
6. Kayıtlı sermayenin geçici hesaba yatırıldığını gösteren ödeme belgeleri
7. Resmi tescil harcının ödendiğine dair makbuz
8. Resmi tescil dilekçesi
9. Kurucu kişinin Rusçaya çevrilmiş pasaport sureti (çevirmen imzası noter tarafından onaylanmış)

Tescil işlemleri, resmi tescil belgesinin verilmesi ile tamamlanmış olur.

Tescil Sonrası Yapılması Gereken İşlemler:

- 1 – Kaşe-Mühür siparişi
- 2 – Şirket Müdürünün belirlenmesi
- 3 – Bilgilerin Sosyal Sigorta Fonuna ibrazı
- 4 – Bilgilerin Devlet Sigorta Şirketi'ne (Belgosstrakh) ibrazı
- 5 – Bilgilerin şirket hukuk adresinin kayıtlı olduğu vergi dairesine ibrazı
- 6 – Banka hesaplarının açılması

Avantajlar ve Dezavantajları:

Avantajları

1. Şirket sahibi tüm alım, satım, yatırım, sermaye artırım, anlaşma, müdür ataması vs. kararları tek başına onaylamaktadır.
2. Şirketin hukuk adresi, ofis adresi olarak gösterilebileceği gibi şirket kurucusunun devamlı olarak ikamet ettiği veya kendisinin ya da ailesinden birinin sahibi olduğu mülkün adresi olarak da gösterilebilir
3. Şirketin en büyük avantajlarından biri de şirket sahibinin kendi işyerinde müdür olarak çalışabileceği gibi başka bir iş yerinde de çalışma hakkına sahip olmasıdır.
4. Şirket müdürünün isteğine bağlı olarak, muhasebe kayıtlarının tutulması için kadrolu muhasebeci ile ya da dışarıdan muhasebe hizmeti veren bir şirketle anlaşılabilir gibi, şirket müdürü şirket muhasebesini bizzat kendisi de tutabilir.

Dezavantajı

Şirketin başka bir şahsa devri durumunda izlenecek olan prosedür diğer şirket tiplerinin aksine çok daha zor gerçekleşmekte, uzun sürmekte ve pahalıya mal olmaktadır.

b. Limited Şirket (OOO)

Şirket Tipinin Genel Bilgileri ve Özellikleri

İki veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulup ortaklarının sorumluluğu, koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı olan şirketlerdir.

OOO (Ltd. Şti.) kuruluş oranı olarak en fazla tercih edilen şirket tipidir.

Şirket Belarus Cumhuriyeti yasalarına uygun tüm iş alanlarında faaliyet gösterebilir.

Şirketin Resmi Tescilinden Önce Hazırlanması Gereken Evrak ve Açıklamaları:

- 1 – Kurucu ortakların şirket kurmaya karar verdiklerine dair karar yazısı(protoKol)
- 2 - Şirket unvanı onay belgesi
- 3 - Hukuki adres taahhütnamesi
- 4 - Şirket ana sözleşmesi (2 nüsha)
- 5 - Şirket ana sözleşmesinin elektronik kopyası (.doc veya .rtf formatında)

6 - Kayıtlı esas sermayenin geçici hesaba yatırıldığını gösteren ödeme belgeleri

7 - Resmi tescil harcının ödendiğine dair makbuz

8 - Resmi tescil dilekçesi

9 - Kurucu ortakların Rusçaya çevrilmiş (çevirmen imzası noter tarafından onaylanmış) pasaport suretleri.

Şirket Unvanının Belirlenmesi:

Kurulacak olan ticari işletmenin unvanının ve aynı zamanda faaliyet alanının belirlenmesinden sonra, onay işlemi için tescili gerçekleştirecek makama (şehir ve bölge yürütme komiteleri), Belarus Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun 05.02.2009 tarih ve 154 sayılı "Ticari ve ticari olmayan şirketlerin isimleri için onay alma" kararına uygun olacak şekilde, dilekçe ile başvurulması gerekmektedir. İlgili tescil makamında dilekçe aynı gün içerisinde ücretsiz olarak onaylanmakta ve şirket unvanı onay belgesi verilmektedir.

Resmi Tescil:

Yukarıda belirtilmiş olan tüm belgeler toplandıktan sonra, şehir ve bölge yürütme komitelerinde resmi tescil yapılmaktadır.

Toplanmış olan tüm belgeler; şirket ana sözleşmesi, 2 nüshası ve CD'ye kayıt edilmiş başvuru dilekçesi, resmi tescil harcının ödendiğine dair makbuz ve ortakların her birine ait Rusçaya çevrilmiş pasaport suretleri (çevirmen imzası noter tarafından onaylanmış) görevli memura verilir. Yerinde yapılan incelemelerin ardından hiçbir eksik olmaması halinde başvuru dilekçesi ortaklar tarafından imzalanır ve şirket ortaklarından birine resmi mühür basılmış (onaylanmış) şirket ana sözleşmesi verilir.

Tescil eden organ, işletmenin resmi tescil ile ilgili kaydının yapıldığı tarihten itibaren beş (5-10) iş günü içerisinde Vergi Kurumu, Resmi İstatistik Kurumu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı organlarında kaydın ve Belgosstrakh Belarus Cumhuriyeti Üniter Sigorta Kurumu'nda tescilin yapıldığına dair belgeleri teslim eder.

Tescil işlemleri, resmi tescil belgesinin verilmesi ile tamamlanmış olur.

Tescil sonrası yapılması gereken işlemler:

- 1 – Mühür siparişi
- 2 – Yapılacak ortaklar kurulu toplantısı ile şirket müdürünün belirlenmesi
- 3 – Bilgilerin Sosyal Sigorta Fonuna ibrazı
- 4 – Bilgilerin Devlet Sigorta Şirketine (Belgosstrakh) ibrazı
- 5 – Bilgilerin şirket hukuk adresinin kayıtlı olduğu vergi dairesine ibrazı
- 6 – Bir muhasebeci ile hizmet anlaşmasının yapılması
- 7 – Banka hesaplarının açılması

Ek Sorumlu Limited Şirket

Şirket Tipinin Genel Bilgileri ve Özellikleri:

Şirket ortakları, şirket ana sözleşmesinde belirledikleri oranda kendi mal varlıkları ile sorumluluk taşırlar.

Şirketin borçlanması veya iflası halinde, şirket ortaklarından birinin payına düşen borcunu ödeyememesi ve yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda, diğer ortaklar kanunen borcu ve sorumluluğu üzerlerine alırlar.

Şirket ortaklarının taşıdığı ek sorumluluk haricinde, şirketin tüm özellikleri limitet şirketlerle aynıdır.

c. Adi Şirket (ИП)

Şirket Tipinin Genel Bilgileri ve Özellikleri:

Sahibinden ayrı bir varlığı olmayan şirketlerdir. En basit şirket modeli olan adi şirketlerin tüzel kişilikleri bulunmaz ve bu şirketler aylık sabit vergi öderler.

Belarus Cumhuriyeti'nde adi şirketleri açma hakkına yalnızca Belarus vatandaşları ve sürekli oturma hakkı (вид на жительство) almış yabancı vatandaşlar sahiptir.

Türkiye'deki T.C. Borçlar Kanunu'na tabi olan adi şirket tipinden farklı olarak Belarus'ta adi şirketler yalnızca gerçek kişilerin kendileri tarafından kurulup yönetilebilir ve şirket ana sözleşmeleri bulunmaz. Bu şirket modelinde, en fazla 3(üç) kişi olmak şartıyla sadece, kurucu şahsa birinci dereceden akraba olan kişiler çalışabilir.

Tüm sorumluluk kurucu şahıs olan gerçek kişi üzerindedir.

Resmi Tescil için Gerekli Evrak ve Resmi Tescil:

1. Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen şekle uygun resmi tescil dilekçesi: Doldurulacak olan dilekçe, resmi tescil işleminin yapılacağı şehir yürütme komitelerinde tescil sırasında imzalanır.
2. Kurucu şahsa ait 2 adet vesikalık fotoğraf
3. Resmi tescil harcının ödendiğine dair makbuz: Adi şirketlerin tescili için devlete ödenmesi gereken harç miktarı 0,5 taban miktardır (базовая величина).
4. Pasaport

Gerekli tüm belgelerin toplanmasının ardından şehir yürütme komitelerinde resmi kayıt işlemi yapılır. Resmi kayıttan bir gün sonra, resmi tescil belgesinin verilmesiyle kayıt işlemi sona ermiş olur.

Şirket Tipleri Karşılaştırma Tablosu

İsim	(ИП)Adi şirket	(ЧУП)Şahıs Şirketi	(ООО) Limited şirket
Ortak sayısı	Gerçek kişi	1 ortak	En az 2, en çok 50 ortak
Kimler ortak olabilir?	Belarus vatandaşları veya sürekli oturma hakkı almış yabancı vatandaşlar (ВИД на ЖИТЕЛЬСТВО)	Herhangi bir ülke vatandaşı, gerçek veya tüzel kişi	
Şirket ana Sözleşmesi(tüzük)	Yok	Ortak veya ortaklar tarafından hazırlanmaktadır	
Resmi tescil yapılan yer	Oturum adresinin bağlı olduğu yürütme komitesi	Hukuk adresinin bağlı olduğu yürütme komitesi	
Hukuk adresi zorunluğu	Yok	Ofis ya da ikamet adresi	Sadece ofis
Resmi tescil harcı	0,5 Taban miktar	5 Taban Miktar	

Resmi tescil için gerekli evrak	Dilekçe, Fotoğraf 4x, Resmi tescil harcı makbuzu.	Dilekçe, Karar yazısı, (Protokol) Şirket ana sözleşmesi 2x, Şirket ana sözleşmesi elektronik versiyonu (CD) Resmi tescil harcı makbuzu, Unvan onay belgesi, Geçici banka hesabı bilgileri.
Vergi sistemi	Aylık sabit vergi	OCH veya YCH